



نویسنده: تہاد مے

مَرگ

مترجم: رضا علیزادہ

سرشناسی : تاد ، ۱۹۵۵- م .

May, Todd

عنوان و نام پدیدآور : مرگ / تاد ، ترجمه رضا علیزاده .

مشخصات نشر : تهران : نشر گمان ، ۱۳۹۲ .

مشخصات ظاهری : ۱۴۴ ص .

شابک : 978-600-772-2-4

وضعیت فهرست نویسی : فهرست نشده

یادداشت : عنوان اصلی : Death.c,2009

موضوع : مرگ

شناسه افزوده : علیزاده، رضا، ۱۳۴۳ -

رده بندی کنگره : BD۴۴۴/م۹م۴ ۱۳۹۲

رده بندی دیویی : ۱۲۸/۵

شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۷۱۴۰۲

این کتاب ترجمه ای است از | Todd May | Death
(Art of Living Series) | Acumen publishing | London | 2009



| مرگ | Death |

| مجموعه "تجربه و هنر زندگی" |

| ویراستار مجموعه | خشایار دیهیمی |

| May, Todd | تاد می |

| مترجم | رضا علیزاده |

| ویراستار | سید زابی نژاد |

| اسماء قزایی |

| بلز خواننده | آرش آذرننگ |

| بازیگری نهایی متن | مانی وانبد |

| طرح روی جلد | بهمن داری |

| مدیر هنری و طراح جلد | محمود منصف |

| نظارت فنی و چاپ | حمیدرضا جباری |

| حرفنگاری و صفحه آرایی | فرحنا رسوا |

| لیتوگرافی | امین کرافیک |

| چاپ جلد و متن | صنوبر |

| صحافی | سپیدار |

| شابک | 978-600-94072-2-4 |

| چاپ اول | ۱۳۹۳ |

| شمارگان | ۱۷۰۰ جلد |

| قیمت | ۱۰۵۰۰ تومان |

| www.Gomanpub.com |

| Info@Gomanpub.com |

فهرست

۹		سخن سرپرست
۱۵		فصل ۱: کنار آمدن با مرگ
۸۱		فصل ۲: مرگ و نامیرایی
۱۳۵		فصل ۳: زیستن با مرگ
۱۹۵		برای مطالعه بیشتر

سخن سرپرست مجموعه

استفاده در همه کشورها و همه فرهنگ‌ها، از جمله کشور خودمان، واژه‌ای بی‌معنی است. کتاب‌های فلسفه هم غالباً در قفسه‌ها در جایی قرار می‌گیرند که مناسب با همین ابهتشان باشد. به اصطلاح خودمانی، آن بی‌معنی تا به امروز مردم هم به دیده احترام به فلسفه می‌نگرند هم در عین حال از آن می‌ترسند. کمتر کتابخوان عادی به سراغ کتابی می‌رود که عنوان فلسفه بر یک می‌کشد. به نظر آنها فلسفه خواندن کار هر کسی نیست و بنابراین عطایش را به لقایش می‌بخشند. و البته با وضع کنونی این تصور به‌طور آشکار از حقیقت هم نیست.

اما بگذارید کمی بیشتر مسئله را بشکافیم. موضوعات بدهیم. اکثر سؤالی که مطرح می‌شود این است که «فلسفه چیست؟» و پاسخ معمولاً دو بخش دارد: از نظر لغوی فلسفه «دوستداری» است یا «عشق به حقیقت» است، و از نظر رشته‌ای، دانشی نظری و انتزاعی. اما اولاً این پاسخ تا چه حد مقرون به حقیقت است، ثانیاً آیا این پرسش که «فلسفه به چه کار می‌آید؟» پرسشی بهتر نیست؟ اگر این قول مقبول تقریباً همگان را بپذیریم که خاستگاه فلسفه

یونان باستان و نخستین فیلسوف به معنای متعارف امروزی اش سقراط بوده است بحث شاید به مسیر دیگر و بهتری هدایت شود. می‌دانیم که سقراط در کوچه و خیابان و میدان می‌گشته است و سؤال‌هایی فلسفی را با رهگذران در میان می‌گذاشته است و البته شیوه خاص خودش را هم در این کار داشته است که به اصطلاح معمولی «معاوره» نامیده می‌شود. اما سؤال‌های «فلسفی» سقراط از چه می‌بودند؟ سقراط عمدتاً سؤال‌هایی را مطرح می‌کرد که با زندگی و شخصیت و خصائل افراد ارتباط داشت. و یونانیان طرف مقابل و لزوماً فیلسوف هم نبودند، از بحث درباره این سؤال‌ها پرهیز نمی‌کردند. روز هم اگر نظیر همان سؤال‌ها از هر کس پرسیده شود هرگز نمی‌دیدند بحث‌ها فلسفی است پس من که فیلسوف نیستم درگیر آنها می‌شوم. اما هر چه از دوران سقراط فاصله گرفتیم و علی‌الخصوص پس از ارسطو که باب مابعدالطبیعه‌اش، فیلسوفان به دو دسته کلی تقسیم شدند: فیلسوفان هنر زندگی و فیلسوفان نظری سیستماتیک. آن دسته اول همان راه سقراط را در پیش گرفتند، یعنی طرح سؤال‌هایی که به هر کس و کسبه زندگی ربط پیدا می‌کند و پاسخ به این سؤال‌ها «راه زندگی» هر کس را تعیین می‌کند. اما عده بیشتری در دسته دوم قرار گرفتند و به بحث‌های علمی و انتزاعی پیچیده پرداختند و اوج آن پدید آمدن فلسفه تحلیلی در دسته اول. اکثراً به تجربه‌های زندگی و علی‌الخصوص زندگی خودشان پرداخته می‌کردند و سعی می‌کردند از این طریق بلکه به بهترین راه و روش زیستن (چه حیات فردی چه حیات اجتماعی) دست یابند. نوشته‌های اینان بسیار شبیه نوشته‌های ادیبان و شاعران بود. برای

همین آن دسته دوم که قدرت و وسعت بیشتری پیدا کرده بودند اینان را نه فیلسوف، بلکه همان شاعر و ادیب می خواندند یا حتی بعضاً شارلاتان هایی که دل از نوجوانان می ربایند. اما فیلسوفان هنر زندگی هم متقابلاً فیلسوفان نظری سیستماتیک را که فلسفه را امری غیرشخصی می دانستند و به بحث در کلیات اکتفا می کردند افرادی گمراه خود فریفته قلمداد می کردند که فلسفه را از وظیفه اصلی اش، هر چه بهتر کردن زندگی است، دور می کنند و بدل به دانشی کاذب تبدیل می شود. هیچ کس نمی آید. افرادی نظیر مونتینی، پاسکال، شوپنهاور، کیرگگور، برنسون، و کافکا اگزستانسیالیست ها را می توان در دسته اول قرار داد و می توان ویتگنشتاین را هم به آنها افزود. دسته دوم از فیلسوفان مدرنی (اسکولاستیک) آغاز می شوند و به فیلسوفان زبان ختم می شود. البته فیلسوفانی بینابینی هم در این میان وجود دارند، مثل روسو، کانت، و بسیاری دیگر. این بحث البته دامنه بسیار گسترده ای دارد اما هدف من از طرح اجمالی آن توضیح دادن دلیل برای ضرورت فراهم آوردن این مجموعه گسترده بود.

از نظر من فلسفه فقط رشته ای دانشگاهی نیست که در دانشگاه خوانده شود و مختص عده خاصی باشد که در این رشته تحصیل می کنند. فلسفه به همه تعلق دارد و همه ما از کودکی سرشار از سؤالات می کنیم که جنبه فلسفی آشکاری دارند. شاید کمتر کسی باشد که از سؤالاتی فشرده در این بیت گاه به گاه به ذهنش خطور نکرده باشد: از کجا آمده ام، آمدنم بهر چه بود / به کجا می روم آخر نمایم و وطنم. در واقع همه این سؤالات فلسفی هستند: از کجا آمده ایم، که هستیم، چه

باید بکنیم، معنای زندگی مان چیست، و عاقبت کارمان چه، تولد، مرگ، خوشبختی، نیکی، بدی، معیارهای زندگی، و همه خصائل انسانی در دل این سؤال‌های فشرده نهفته‌اند. پس درست است که ما همه فیلسوف حرفه‌ای نیستیم، اما همه‌مان به مسائل فلسفی، در عیان و نهان، فکر می‌کنیم و این فکر کردنمان بر شیوه زندگی و عملمان تأثیر می‌گذارد. پس فلسفه در این معنا یک دانش انتزاعی به درد نمی‌خورد. مختص عدهٔ خیلی نیست. کتاب‌های «فیلسوفان هنر زندگی» با سخن می‌گویند و ما از طریق سخن گفتن با آنها به شیوه‌ها و راه‌های درست‌تر عمل کردن، چه برای اعتلای خودمان، چه برای زیستنی‌تر کردن جهان، و کاستن از دردها و افزودن بر شادی‌ها پی می‌بریم.

متأسفانه در کشور ما هم ناچاراً اغلب نویسندگان و مترجمان فلسفه معطوف به کتاب‌های نظری و سیستماتیک است، کتاب‌هایی که خوانندگان احساس می‌کنند که نویسنده‌اش اصلاً تلاشی نمی‌کند تا زندگی را با همه آشوب‌هایش، پوچی‌هایش، دردهایش، خوشی‌هایش، سرخوردگی‌هایش، اضطراب‌هایش و خشم از همه‌اش درک کند، درگیرشان شود، و ما را نیز همراه با خودش درگیرشان کند. برعکس، این احساس به خواننده دست می‌دهد که عقایدی انتزاعی روبروست که تقریباً هیچ ربطی به واقعیت ندارند. اما واقعیت این است که ما در زندگی مان با همه این پدیده‌ها سروکار داریم و نیاز داریم که هر چه بیشتر از وضع زندگی مان و خصوصاً احساساتمان درگیر و دریاوریم، دست به داوری‌های ارزشی بزنیم، و مبنایی برای این داوری‌های ارزشی پیدا کنیم. فراتر از همه، ما سخت نیازمند درک

معنای زندگی و آشنایی با «هنر زندگی» هستیم. اما مجموعه کتاب‌های فلسفی که در ایران منتشر می‌شوند کمتر به این مسائل می‌پردازند و در نتیجه ما به لبه پرتگاهی دوسویه کشانده می‌شویم که یک سویش یا وانهادن فلسفه و یا صرفاً تبدیل این کتاب‌ها به کتاب‌های بالای تاقچه‌ای برای قمیز در کردن است، و سوی دیگرش، رد کردن کتاب‌های به اصطلاح «زرد» به قلم افرادی است که سخنان دم‌دستی به این سؤال‌ها می‌دهند و راه‌حل‌های یکسان آسان برای همه مشکلات همگان پیش پا می‌نهند که همه با آنها آشنا هستیم: ۲۰ راه برای شبختی، ۲۰ راه برای غلبه بر اضطراب، ۵۰ توصیه برای زندگی زیاده‌خواه، و... انگار انسان‌ها ماشین هستند و می‌توان برای مشکلات افراد که نام مشترک اما کیفیت متفاوت دارند، راه‌حل یکسانی عرضه کرد که کار هم بیفتد. این کتاب‌ها اکثراً به نظر من خطرناک هم هستند، زیرا افراد را از اندیشیدن به مسائل و مشکلاتشان معاف می‌کنند و نسخه‌ای می‌پسندند که همه به یکسان از آن استفاده کنند.

این موقعیتی خطیر است که جامعه ما و آحادش را تهدید می‌کند. البته هرگز نمی‌توان با اغراق ادعا کرد که مثلاً با چنین مجموعه‌ای می‌توان به چنین نیاز معطل‌مانده‌ای پاسخ داد، اما به هر حال سرگردانی کوچکی در این راه باشد. انتشار کتاب‌هایی فلسفی که نه فقط صدای عقل، بلکه با شور زندگی، با ما درباره مسائلمان سخن می‌گویند، آن هم نه با اعلام حکم قطعی در هر مورد، که قطعاً در توان هیچ‌کس نیست، بلکه با نور تاباندن بر زوایای تاریک و پیچیدگی‌های

مسائل زندگی و دعوت از خود ما برای تفکر بیشتر و یافتن راه حل های مخصوص به خودمان، یعنی فکر کردن به «هنر زندگی» با مدد گرفتن از «تجربه» دیگران.

عناوین این مجموعه پرشمارند و طبیعتاً بعضی حتی عناوین مشترک یا شبیه هم دارند، زیرا اینها مسائلی است که تقریباً همه فاسوفان هنر زندگی دغدغه اش را دارند: معنای زندگی، خوشبختی، نوع دوستی، سرشت بشر، فضیلت، مبانی ارزش ها، شخصیت، ...

مجموعه تقریباً پایانی ندارد، اما فعلاً در هر ماه حداقل دو کتاب عرضه خواهیم کرد و امیدواریم با یاری شما بتوانیم باب تازه ای را در نشر کتاب های فلسفی بگشاییم.

با اینکه کتاب های این مجموعه فلسفی هستند اما چون فلسفی به همان معنای خاصی که در توضیح دادم در عنوان مجموعه به جای لفظ «فلسفه» از «هنر زندگی» استفاده شده است، شاید که این بهتر منظور و مقصود این مجموعه را در ذهن شما در ضمن مجموعه «تجربه و هنر زندگی» همچنانکه از عنوان هر یک از آنها به دو دسته کتاب تقسیم می شود. کتاب های نظری «هنر زندگی» و زندگینامه ها، زندگینامه های شخصی، یادداشت های پراکنده و خاطرات که صرفاً «تجربه زندگی» هستند.

خسایار بهیم

۱۳۸۲/۲/۲۴